

FÄRG & FORM

Färg och form är viktiga beståndsdelar i Mia Galdes bilder. Hon tipsar om att försöka tänka utanför boxen och ”förbi motivet”. TEXT: PETER WIKLUND

Mia Galde

Bildkritiker för färg & form i detta nummer

Snabba fakta

Ålder

44 år.

Gör

Konstnär och lärare på Fotografiska.

Bor

Stockholm.

Bakgrund

Gymnasiets yrkeslinje foto-personal. Studier i socialantropologi och media- och kommunikationsvetenskap. Frilans sedan 1995. Separatutställning på Galleri RALF, sept-okt 2013. Representerad på Fotografiska.

Instagram

miamemyselfandeye

Webb

www.miagaldephotography.com

NÄR MIA GALDE samlade en del av sina bilder till en utställning i höstas upptäckte hon en helt ny röd tråd: det var en serie »dagdrömsbilder« hon hade gjort.

Utställningen ägde rum på Galleri RALF i Stockholm och under förberedelserna diskuterades att man skulle kunna se det som dagboksbilder. Mia tänkte efter, men nej, det är snarare dagdrömmar de visar. Och precis som drömmar är bilderna väldigt öppna för tolkning, tycker hon.

– Jag gör själv tolkningar av dem. Och jag tror att de är rätt »öppna«, så att betraktarna kan läsa in väldigt många olika saker i dem. Mina associationer är säkert inte samma som dina, berättar hon när vi träffas på Fotografiskas cafeteria – vid ett bord precis invid en svit av hennes bilder som pryder väggen.

Hon tror att en av anledningarna till att hennes bilder är så öppna är att de bygger så mycket på färg och form. Tolkningen av dem är mindre beroende av vad de föreställer – träd, blommor, hus – jämfört med vilken känsla de ger betraktaren.

– Det där är ju grunden till att jag har satsat på fotografi. Att få till en kommunikation med den som tittar på mina bilder. Att få honom eller henne att tänka till, bli berörd eller över huvud taget reagera på något sätt. Det trötnar jag aldrig på att hålla på med.

Hon har flera serier som hon bygger vidare på. Men hon planerar inte sina teman innan hon fotograferar, utan de är snarare en följd av vad hon har tagit för bilder.

– Ta trädserien som exempel. Jag upptäckte att jag hade tagit en massa bilder på träd och tänkte att jag kunde samla dem till en serie. Då ser jag förstås automatiskt fler träd runt om mig än tidigare, ungefär som man upptäcker en massa barnvagnar i omgivningen när man är gravid. Och då går det lättare att få till fler bilder i serien.

Mia Galde berättar att hon anammade den digitala tekniken relativt sent. Men när hon väl gav sig in i den och lärde sig Photoshop öppnades en helt ny palett av möjligheter för henne. I alla steg: fotografe-

ring, bildbehandling och för att visa bilderna.

Hon är lärare på olika fotokurser på Fotografiska sedan några år, och en av hennes käpphästar som pedagog är att man måste öva mycket. Vilket hon själv märkte gick så ofantligt mycket lättare – och var så mycket billigare – med digital teknik.

– När jag tittar tillbaka på mina tio år gamla bilder så märker jag att jag har blivit väldigt mycket bättre på att utnyttja möjligheterna med färg och form. Och jag är helt övertygad om att det hänger ihop med att jag har övat så mycket under den här perioden.

För övar det gör hon sannerligen, det kan vi som följer hennes Facebook- eller Instagramflöden intyga.

– Ja, jag är väldigt produktiv. Det går hand i hand med att det är så lätt att publicera bilderna. Snabbheten gör det mindre pretentiöst, och då går det förstås lättare att tillåta mig att ta ut svängarna och experimentera i olika riktningar.

Experimentlustan är en annan del som är tydlig i hennes bildflöden. Det är som sagt mycket färg och form, men sällan på ett entydigt sätt. Många av bilderna innehåller något drag av mystik, något som triggar nyfikenheten.

– De senaste veckorna har jag börjat ta selfies och då kör jag med dubbelexponeringar. Det har jag aldrig gjort tidigare, men det är inte ovanligt att folk tror att en del bilder är montage eller dubbelexponeringar.

Fast så är det alltså inte. Oftast rör det sig om någon spegling eller reflektion som hon har sett och fångat.

– Att se motivet kan ibland vara det svåra, märker jag på mina elever. Men det är samtidigt en förmåga som går att träna upp genom att hålla ögonen öppna och fotografera mycket helt enkelt.

Hennes egna bilder kommer som regel till på »fotopromenader«.

– Jag är en flanör och har förstås alltid kameran med mig. Jag älskar att promenera; jag kan gärna åka till en storstad och bara gå omkring i ett par dagar...

MIA GALDE

Om sina egna bilder

Mia Galde

MIA: FÄRGEN KAN FÖRÄNDRA EN BILD TOTALT

Varför valde du just denna bild?

Det här tycker jag är ett bra exempel på hur färgen kan förändra en bild totalt. Busken är förstås grön egentligen. Men jag kände att det var något som fattades i bilden, och när jag fick till det här tyckte jag den blev sådär lite mystisk och surrealistisk som jag gillar.

Hur har du gjort?

Jag har helt enkelt dragit i nyans/måtnadsreglagen i Photoshop.

Brukar du efterbehandla mycket?

Ja, det får man nog säga. Jag gillar att sitta och arbeta med bilderna i datorn. Det kan lyfta en ordinär bild. Men det kan aldrig rädda en dålig bild – det måste finnas något där från

start annars blir det inget. Det har hänt att jag har suttit och ”skruvat” och märkt att jag aldrig får till det. Då har det varit något som fattats i bilden från början.

Teknik och inställningar:

- Iso** 100
- Kamera** Canon 5D
- Objektiv** 50 mm f/1,4
- Brännvidd** 50 mm
- Exponering** 1/200 f 5,6
- Ljussättning** Naturligt ljus
- Exponeringsteknik** Auto

Mia Galde

MIA: VISAR PÅ ANVÄNDNINGEN AV MELLANRUMSFORMER I MOTIVET.

Varför valde du just denna bild?

Den här visar hur man kan använda sig av mellanrumsformer i motivet. Det är ju de där triangelformerna i marken mellan träden som gör hela bilden. Det blir snygga upprepningar; det är flera triangelformer och så ”speglar” de nedre och övre delarna varandra.

Det är ett väldigt vanlig typ av motiv...

Absolut! Och då är det extra viktigt att ta ut svängarna. Jag vill ju inte visa ”vacker sommar dag” – som annars är det vanliga i björkbilder – och har därför valt att tona ner färgerna rejält. Men jag ville absolut ha färger med, den hade inte funkat lika bra i svart-vitt. Nu blev det bra tycker jag, och jag gillar att stammarna först nästan ser ut som vita målade streck.

Visst var den här med i »Alla är fotografer« på tv?

Ja, fast där var den dessvärre beskuren till kvadratisk format när de visade den. Så man såg bara mittendelen. Då tappade bilden en hel del av uttrycket, tycker jag.

Teknik och inställningar:

- Iso** 250
- Kamera** Canon 5D MarkII
- Objektiv** 28-300 mm, f/3,5-6,3
- Brännvidd** 300 mm
- Exponering** 1/250 sek f 6,3
- Ljussättning** Naturligt ljus
- Exponeringsteknik** Auto

MIA GALDES

7 TIPS

1. Se förbi själva motivet

Vad finns det för färg och form i det du ser? Ett »ointressant« motiv kan bli en intressant bild om det finns ett starkt färg- eller formuttryck.

2. Håll utkik efter mellanrumsformer

Det kanske inte är huvudmotivets form som är den starkaste formen. Det kan lika gärna – ganska ofta till och med – vara de former som uppstår i mellanrummen. [se nästa uppslag, red:s anm.]

3. Håll bilden upp och ner

Om du är ute efter att skapa en bild med en harmonisk form så ska du testa om du lyckats genom att vända bilden upp-och-ner. Är formen harmonisk ska den funka då också.

4. Upprepa former

Formupprepning är ett tacksamt knep för att skapa en tilltalande bild – det är något som vi spontant tycker om.

5. Prova en massa olika varianter

Var envis och fotografera på tills du verkligen inte lyckas komma på några fler varianter att avbilda motivet. Våga tänka utanför boxen; ofta är det de lite galna bilderna som blir bäst.

6. Underexponera för mustiga färger

Om du, som jag, gillar en stämning som liknar skymning så kan du prova att underexponera bilderna. Det gör jag ofta, och många av mina bilder som ser ut att vara tagna på kvällen är inte det!

7. Öva!

Jag tjarar om det: för att se bilderna som finns överallt runt omkring dig måste du öva upp ditt bildseende. Komposition är inte heller något man kan lära sig bara genom att läsa om det – det måste omsättas i praktiken och utvecklas till en färdighet.

Kameraväskan

Canon 5D MarkII
Fujifilm X-E1
Fujifilm X100
Leica C 112
... och iPhone5s
Favoritappar: Snapseed, Dynamic Light, Double Pic

MIA GALDE

Ger bildkritik på läsarnas bilder

DANIEL: MÅNGA SJÖSTJÄRNOR ÄR VACKRA ATT SE PÅ

Knobbly Sea Star
📷 **Daniel Lamborn**
Medlemsnamn: Andaman

Om bilden
Bilden är tagen vid ön Bunaken i Indonesien, utanför Sulawesi nordvästra spets. Många sjöstjärnor är vackra att se på, men riktigt intressanta blir de först när man kommer precis inpå och hittar de smådjur som lever på dem. Bilden togs under en semester i mars 2012.

Mia ger kritik
+ Det är en otroligt spännande form, speciellt eftersom man inte alls fattar vad det är innan

man läser om den. Det kan vara en del av en planet eller någon detalj på en konstig kropp.

➡ Han tycker att smådjuren var intressanta, men de där vita strecken stör mig bara. De tillför inget – tvärtom. Jag gillar ådrorna i övre delen jättemycket, kanske kunde han ha riktat in sig på dem?

Teknik och inställningar:

- Iso** 400
- Kamera** Canon EOS 550D
- Objektiv** Canon 60 mm f/2,8
- Brännvidd** 60 mm
- Exponering** 1/160 sek f/7,1
- Ljussättning** Extern blyxt
- Exponeringsteknik** Manuell

CLAUDIA: JAG FICK TIPS OM EN NEDLAGD FABRIK

Freedom of speech
📷 **Claudia Orellana**
Medlemsnamn: Likebutton

Om bilden
Jag sökte efter övergivna platser och fick tips om en nedlagd fabrik som var rejält vandaliserad och graffitimålad. Det verkar inte vara något intresse att varken riva stället eller rusta upp. Själv tycker jag att det är mest en utställningsplats med massa detaljer och jag är långt ifrån färdig med att upptäcka där.

Mia ger kritik
+ Det här är en spännande miljö som jag själv skulle lockas att ta bilder i. Det är bra att

hon har arbetat med att förstärka uttrycket i efterhand och att hon redan nu har planerat att gå dit fler gånger.

➡ Tekniken håller inte, det spricker rejält på flera ställen. Vill hon ha den här effekten bör hon använda HDR istället. Jag tycker också att bilden skulle ha vunnit på att ha räta linjer, det hade gjort den mer monumental. Fortsätt jobba på samma plats!

Teknik och inställningar:

- Iso** 200
- Kamera** Nikon D300s
- Objektiv** Tokina 11-16 mm f/2,8 DX
- Brännvidd** 16 mm
- Exponering** ¼ sek f/10
- Ljussättning** Naturligt ljus
- Exponeringsteknik** Manuell, stativ

Teknik och inställningar:

Iso 200 **Kamera** Canon 5D Mark II **Objektiv** Canon EF100 mm f/2,8 L IS USM
Brännvidd 100 mm **Exponering** 1/2 sek f/18 **Ljussättning** Blixt
Exponeringsteknik Manuell

JONAS: EN AV STANS FINASTE STATIONER

 Den röda stationen
Jonas Hellberg
Medlemsnamn: Elakajonas

Om bilden

Jag tog denna bild i Skarpnäck, en av tunnelbanans 100 stationer. Bilden är tagen sommaren 2007, då jag fortfarande arbetade i Stockholms tunnelbana. Jag hade lite tid över så jag tog lite bilder. Tycker att just denna är en av stans finaste stationer.

Mia ger kritik

⊕ Det är en harmonisk och snygg komposition. Jag gillar hur det röda speglar sig i golvet. Mönstren är fantasieggande; som i en livmoder, man är mitt inne i det allra innersta av tunnelbanesystemet.

⊖ Det hade blivit mycket mer intressant om ett av tågen hade rört sig medan det andra stod still.

Teknik och inställningar:

Iso 500 **Kamera** Canon Eos 5D **Objektiv** Canon 24-70 mm f/2,8L
Brännvidd 24 mm **Exponering** 1/30 sek f/2.8 **Ljussättning** Naturligt ljus
Exponeringsteknik Manuell

HELENA: JAG HADE ETT CHAMPAGNEGLAS SOM DROPPARNA FÖLL I

 Saint
Helena Flykt
Medlemsnamn: Flykt

Om bilden

En dag när jag fotograferade vattendroppsbilder så uppenbarade sig denne lilla "man". Eftersom jag såg ett "ansikte" i droppen med en liten "gloria" ovan, så döpte jag bilden till "Saint". Vattnet hade jag färgat med olika karamellfärger. Jag använde två blixтар (med färgfilter på) bakom en frostad glasskiva. Framför glasskivan hade jag ett litet champagneglas som dropparna föll i. Jag använde även en blixt framifrån som fyllnadsljus.

Mia ger kritik

⊕ Jag är väldigt imponerad av hur ambitiöst och kreativt hon har jobbat. Det är tekniskt avancerat och en helt fantastisk bild som väcker intresse.

⊖ Beskringen kunde varit bättre. Ta bort den svarta kanten i botten och släpp det kvadratiska – låt bilden bli stående istället.

DONOVAN: EN AV DANSARNA STANNADE LÄNGE VID TRÄDET

 Protozoa 3
Donovan von Martens
Medlemsnamn: donovan.v.m

Om bilden

Bilden är tagen under dansföreställningen Protozoa som ägde rum på Götaplatsen under Kulturkalaset i Göteborg. En av de många dansarna stannade länge vid ett av träderna och skapade en fantastisk relation mellan sin egen form, jorden under sig och det ståtliga trädet.

Mia ger kritik

⊕ Den här var kul! Det är något väldigt oväntat som händer, mitt i den vardagliga miljön. Snyggt och effektfullt med den starkt röda färgen. Bra komponerat – det hade mycket väl kunnat vara något som en fotograf arrangerat när det så rent och snyggt.

⊖ Jag hittar inget som kunde gjorts bättre.

Teknik och inställningar:

Iso 400 **Kamera** Canon 600d
Objektiv Canon EF 55-250 mm
Brännvidd 55 mm
Exponering 1/160 sek f/5,6
Ljussättning Naturligt ljus
Exponeringsteknik Manuell

TOMMY: SVÅRIGHETEN
VAR LJUSET OCH
SPEGLINGARNA

Jin Mao Tower FL88
📷 Tommy Andersson
Medlemsnamn: tomazon

Om bilden

Bilden är tagen inuti Jin Mao Tower i Shang-hai, Kina. Högst upp i skyskrapan kan man titta ner på insidan och se interiören som en oändlig cirkel och längst ner ligger ett café. Svårigheten här var ljuset och speglingarna i glaset på insidan, så jag fick försöka stödja handen mot underlaget för att få tillräcklig skärpa utan att höja iso för mycket. Den här blev jag mest nöjd med och den visar verkligen hur högt det är och vilken spännande form en byggnad kan få invändigt.

Mia ger kritik

⊕ Oj, det blir ett riktigt ordentligt sug neråt av de här formerna. Lite svindelkänsla faktiskt. Jag gillar också den begränsade färgpaletten.

⊖ Det är såklart önskvärt att få se hela cirkeln så att spiralformerna blir obrutna. Det hade blivit mer harmoniskt och gett en starkare effekt. Men det kanske inte gick att få till.

Teknik och inställningar:

Iso

500

Kamera

Canon EOS 5D

Objektiv

Canon EF 24-105 mm f/4L IS USM

Brännvidd

24 mm

Exponering

1/13 sek f/4,0

Ljussättning

Naturligt ljus

Exponeringsteknik

Normal program

MARIANNE: JAG HAR FÖRSTÄRKT FÄRGERNA YTTTERST LITE

 Rabarberbladet
📷 Marianne Bengtsson Rosander
Medlemsnamn: Dumpe

Om bilden

Detta är nerverna i ett visset rabarberblad, som jag fotat med makroobjektiv i solnedgången. Jag blev väldigt förvånad att bladet innehöll så mycket färger. Jag har förstärkt färgerna ytterst lite, annars är bilden som den fotades.

Mia ger kritik

➕ Jag gillar verkligen växter som är på väg att bli gamla. Där brukar det finnas en massa mönster och färger att göra något snyggt av. Det kan vara bra att gå så här nära för att fylla bilden med färg och form.

➖ Jag tror att den hade blivit mer spännande om man fått se mer mönster, alltså med ett längre skärpedjup.

Teknik och inställningar:

- Iso 100
- Kamera Canon EOS 60D
- Objektiv Canon EF 100 mm f/2,8L Macro IS USM
- Brännvidd 100 mm
- Exponering 1/40 sek f/4
- Ljussättning Naturligt ljus
- Exponeringsteknik Manuell

Teknik och inställningar:

- Iso 200
- Kamera Canon EOS 550D
- Objektiv Canon EF-S 18-55 mm f/3,5-5,6 IS
- Brännvidd 55 mm
- Exponering 1/800 sek f/5,6
- Exponeringsteknik Action program

MARTIN: VI BJÖDS PÅ FIN KVÄLLSSOL

 Uppstigning
📷 Martin Larsen
Medlemsnamn: Martin Larsen

Om bilden

Foto från SM-deltävling i luftballong utanför Gränna sommaren 2012. Den stora ballongen ska strax lyfta och de små ballongerna tävlar om vem som kan landa närmast den position som den stora ballongen märker ut. Tävlingen blev försenad på grund av regn men när molnen skingrades bjöds vi istället på en fin kvällssol.

Mia ger kritik

➕ Bra beskärning, så att de upprepade formerna på liggande ballongerna förstärks.

➖ Det här är en oerhört vanlig motivtyp och då måste man göra något extra av det. Det saknas något annorlunda, något eget som gör att bilden sticker ut från alla ballongbilder man sett tidigare.

MALIN: DE SVARTA TRÄDEN SOM SNYGG INRAMNING

 Bubbla
📷 Malin Lindgren
Medlemsnamn: Frejvin

Om bilden

Skymning en sommar på landet. Min syster och jag bestämde oss för att försöka fotografera såpbubblor. Inte det lättaste men vi hade väldigt roligt. Gillade denna bild där jag fick till bra skärpa, snygga färger och de svarta träden som en snygg inramning.

Mia ger kritik

➕ Ah, här är det en sån där skymningston som jag gillar jättemycket. Det blir direkt en romantisk känsla. Bra att hon har kämpat för att få träden att rama in bubblan, för bilder på såpbubblor handlar mycket om att ha rätt bakgrund. Bubblan ser nästan överkligt rund och blank ut. Att den ligger inramad i mitten förstärker känslan av att den är orubblig och evig...

➖ Jag hittar inget som kunde gjorts bättre.

Teknik och inställningar:

- Iso 320
- Kamera Nikon D700
- Objektiv Tamron 28-75 mm f/2,8
- Brännvidd 42 mm
- Exponering 1/400 sek f/4
- Ljussättning Naturligt ljus
- Exponeringsteknik Manuell

